

Sygn. akt V CSK 270/15

POSTANOWIENIE

Dnia 26 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku A. O. i R. O.
przy uczestnictwie G. S.A. w W.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 listopada 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika
od postanowienia Sądu Okręgowego we Wrocławiu
z dnia 28 listopada 2014 r., sygn. akt II Ca 1144/14,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od uczestnika na rzecz wnioskodawców kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wtedy może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego co do przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Uczestnik wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które przedstawił w formie pytania, czy wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesylu powinno obejmować także wyliczone przez biegłego sądowego „odszkodowanie za zmniejszenie wartości nieruchomości w sytuacji, gdy wnioskodawcy nabyli nieruchomość wraz z wybudowanym wcześniej gazociągiem, o którego istnieniu wiedzieli w chwili jej nabycia”. Uczestnik wskazał również na oczywistą zasadność skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), w związku z pominięciem przez Sąd Okręgowy przy wyliczaniu wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesylu zasady ustalonej przez Sąd Najwyższy w wyroku z 27 lutego 2013 r., IV CSK 440/12, i zasądzenie na rzecz wnioskodawców wynagrodzenia w kwocie przewyższającej „odpowiednie wynagrodzenie”, obejmujące także „odszkodowanie za zmniejszenie wartości nieruchomości”.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). Zagadnienie to musi być nadto „istotne” ze względu na wagę zawartego w nim

problemu interpretacyjnego dla systemu prawa, a podstawa faktyczna i prawna rozstrzygnięcia wydanego w sprawie, w której zapadł zaskarżony wyrok (postanowienie) musi pozostawać w związku ze sformułowanym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie. Przy rozpoznawaniu sprawy w postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy nie mógłby bowiem wyjść poza granice zaskarżenia i podstawy skargi kasacyjnej (art. 398¹³ § 1 k.p.c.); związany byłby też ustaleniami faktycznymi Sądów *meriti* przyjętymi za podstawę rozstrzygnięcia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecnictwie na temat sposobu, w jaki należy rozwiązać przedstawiony problem, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Jak słusznie wskazuje wnioskodawca w odpowiedzi na skargę kasacyjną, zagadnienia prawne tożsame ze sformułowanym przez uczestnika lub do niego zbliżone były już przedmiotem wyjaśnienia przez Sąd Najwyższy (gdy chodzi o zasady obowiązujące przy określaniu wynagrodzenia za obciążenie prawa - por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 10 lipca 1984 r., III CZP 20/84, OSNCP 1984, nr 12, poz. 209, uchwałę Sądu Najwyższego z 17 czerwca 2005 r., III CZP 29/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 64, a w odniesieniu konkretnie do służebności przesyłu - postanowienie Sądu Najwyższego z 8 lutego 2013 r., IV CSK 317/12, nie publ., wyrok Sądu Najwyższego z 4 lipca 2012 r., I CSK 641/11, nie publ.).

W zakresie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, jako podstawy jej przyjęcia do rozpoznania należy wskazać, że skonfrontowanie uzasadnienia postanowienia z uzasadnieniem wniosku skarżącego nie pozawala stwierdzić, żeby jego skarga była oczywiście uzasadniona, a więc już na pierwszy rzut oka i bez potrzeby przeprowadzania bardziej złożonych rozumowań (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2011 r., IV CSK 485/10, nie publ. oraz z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uczestnik powołał się bowiem na nieprawidłowe zastosowanie przez Sąd Okręgowy zasady sformułowanej w wyroku Sądu Najwyższego z 27 lutego 2013 r., IV CSK 440/12 (nie publ.), gdy tymczasem

w wyroku tym Sąd Najwyższy wyraźnie zastrzegł, że brak w art. 305² § 2 k.c. kryteriów określenia rozmiaru wynagrodzenia oznacza, że ustawodawca pozostawił sądowi swobodę wymagającą indywidualizacji ocen w tym zakresie, które muszą być formułowane na podstawie określonego stanu faktycznego i mogą także wynikać z ogólnych reguł porządku prawnego.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 98, art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 12 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 7 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 490), Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.